

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ  
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ 2009

ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ  
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1ο

- A.** Σχολικό βιβλίο , σελίδα 150 .  
**B.** Σχολικό βιβλίο , σελίδα 65 .  
**Γ.** (α)  $\wedge$  , (β)  $\Sigma$  , (γ)  $\wedge$  , (δ)  $\Sigma$  , (ε)  $\Sigma$  .

ΘΕΜΑ 2ο

(α). Από τον ορισμό της μέσης τιμής για κατανομή συχνοτήτων έχουμε :

$$\bar{x} = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^4 x_i v_i \Leftrightarrow 4 = \frac{2 \cdot 6 + 3v_2 + 5 \cdot 3 + 8 \cdot 4}{6 + v_2 + 3 + 4} \Leftrightarrow 4v_2 + 52 = 3v_2 + 59 \Leftrightarrow v_2 = 7$$

(β) Η διακύμανση ορίζεται από την σχέση

$$s^2 = \frac{1}{v} \sum_{i=1}^4 (x_i - \bar{x})^2 v_i = \frac{1}{20} [(2-4)^2 \cdot 6 + (3-4)^2 \cdot 7 + (5-4)^2 \cdot 3 + (8-4)^2 \cdot 4] = \\ = \frac{98}{20} = 4,9$$

(γ) Είναι  $CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{4,9}}{4} \approx \frac{2,2}{4} = 0,55 = 55\%$

Άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές .

### ΘΕΜΑ 3ο

(α) Η συνάρτηση  $f$  είναι παραγωγίσιμη στο  $\mathbb{R}$  ως πολυωνυμική με  $f'(x)=3x^2-12x+\alpha$ .

Η συνάρτηση  $f'$  είναι παραγωγίσιμη στο  $\mathbb{R}$  ως πολυωνυμική με  $f''(x)=6x-12$ .

Άρα η δεδομένη σχέση γίνεται

$$2(6x-12)+3x^2-12x+\alpha+15=3x^2 \Leftrightarrow -24+15+\alpha=0 \Leftrightarrow \alpha=9.$$

(β) Είναι  $\lim_{x \rightarrow 1} (x^2-1) = 0$  και  $\lim_{x \rightarrow 1} f'(x) = \lim_{x \rightarrow 1} (3x^2-12x+9) = 0$ , άρα

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)}{x^2-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3x^2-12x+9}{x^2-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x-1)(x-3)}{(x-1)(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{3(x-3)}{x+1} = \frac{3(-2)}{2} = -3$$

(γ) Αφού η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της  $f$  στο σημείο  $A(\kappa, f(\kappa))$  είναι παράλληλη με την ευθεία  $\gamma = -3x$  πρέπει  $f'(\kappa) = -3 \Leftrightarrow 3\kappa^2 - 12\kappa + 9 = -3 \Leftrightarrow 3\kappa^2 - 12\kappa + 12 = 0 \Leftrightarrow \kappa = 2$ .

Άρα ζητάμε την εξίσωση της εφαπτομένης της γραφικής παράστασης της  $f$  στο σημείο  $A(2, f(2))$  με  $f(2) = -5$ .

Οπότε η εξίσωση είναι  $\varepsilon: \gamma = -3x + \beta$  και αφού επαληθεύεται από τις συντεταγμένες του  $A(2, -5)$  έχουμε:  $-5 = -3 \cdot 2 + \beta \Leftrightarrow \beta = 1$

Άρα  $\varepsilon: \gamma = -3x + 1$ .

### ΘΕΜΑ 4ο

**A.** (α) Η  $f$  είναι παραγωγίσιμη στο  $(0, +\infty)$  ως άθροισμα

παραγωγίσιμων με  $f'(x) = \frac{1}{x} - \frac{1}{2} = \frac{2-x}{2x}$ .

Είναι  $f'(x) \geq 0 \Leftrightarrow 2-x \geq 0 \Leftrightarrow x \leq 2$  , άρα η  $f$  είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα  $(0,2]$  και γνησίως φθίνουσα στο διάστημα  $[2,+\infty)$  , όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα

$x$		0	2	$+\infty$
$f'(x)$		+	0	-
$f(x)$		↗		↘

**(β)** Από την μονοτονία της  $f$  προκύπτει ότι για  $x=2$  η  $f$  παρουσιάζει ολικό μέγιστο , το  $f(2) = \ln 2 + 1 + \lambda^2 - 6\lambda$  .

**B. (α)** Για  $x \geq 2$  η  $f$  είναι γνησίως φθίνουσα , άρα οι παρατηρήσεις διατάσσονται κατά αύξουσα σειρά όπως παρακάτω  $f(8) < f(5) < f(4) < f(3) < f(2)$  .

Το εύρος των παρατηρήσεων αυτών είναι

$$R = f(2) - f(8) = \ln 2 - 1 + \lambda^2 - 6\lambda + 2 - \ln 8 + 4 - \lambda^2 + 6\lambda - 2 = 3 + \ln \frac{2}{8} = 3 + \ln \frac{1}{4} .$$

Η διάμεσος των παρατηρήσεων ισούται με την “μεσαία” παρατήρηση αφού έχουμε 5 παρατηρήσεις , δηλαδή

$$\delta = f(4) = \ln 4 - 2 + \lambda^2 - 6\lambda + 2 = \ln 4 + \lambda^2 - 6\lambda .$$

**(β)** Η ανίσωση δίνει

$$R + \delta < -2 \Leftrightarrow 3 + \ln \frac{1}{4} + \ln 4 + \lambda^2 - 6\lambda + 2 < 0 \Leftrightarrow \lambda^2 - 6\lambda + 5 < 0 \Leftrightarrow 1 < \lambda < 5$$

Άρα  $A = \{2,3,4\}$  οπότε αφού τα απλά ενδεχόμενα του  $\Omega$  είναι

$$\text{ισοπίθανα} , \text{ έχουμε } P(A) = \frac{N(A)}{N(\Omega)} = \frac{3}{100} = 0,03 .$$

**Τις λύσεις επιμελήθηκε ο μαθηματικός Αθ. Μπεληγιάννης**